

JONAH GOLDBERG

LEWICOWY FASZYZM

Tajemna historia amerykańskiej lewicy
od Mussoliniego do polityki zmiany

Wstęp Leszek Bałcerowicz
Przełożyli Lech Jęczyński, Jacek Lang

ZYSK I S-KA
WYDAWNICTWO

Tytuł oryginału
Liberal Fascism. The Secret History of the American Left from Mussolini to the Politics of Change

Copyright © 2007, 2009 by Jonah Goldberg
This translation published by arrangement with Doubleday, an imprint of The Knopf Doubleday
Publishing Group, division of Random House, Inc.
All rights reserved
Copyright © 2013 for the Polish translation by Zysk i S-ka Wydawnictwo s.j., Poznań

Przełożyli
Lech Jęczmyk
(rozdziały 2–4 oraz 9)
Jacek Lang
(pozostałe części)

Projekt okładki i stron tytułowych
www.designpartners.pl

Redakcja i skład
Axis Jacek Lang

ISBN 978-83-7785-276-7

Zysk i S-ka Wydawnictwo
ul. Wielka 10, 61-774 Poznań
tel. 61 853 27 51, 61 853 27 67, fax 61 852 63 26
Dział handlowy, tel./fax 61 855 06 90
sklep@zysk.com.pl
www.zysk.com.pl

Spis treści

<i>Leszek Balcerowicz</i> , Słowo wstępne: Goldberg odkłamuje historię i język	7
Wprowadzenie. Wszystkie twoje przekonania na temat faszyzmu są błędne	13
1. Mussolini: ojciec faszyzmu	49
2. Adolf Hitler: człowiek lewicy	87
3. Thomas Woodrow Wilson i narodziny liberalnego faszyzmu	119
4. Faszystowski Nowy Ład Franklina Roosevelta	175
5. Lata sześćdziesiąte: faszyzm wychodzi na ulice	229
6. Od mitu Kennedy'ego do marzenia Johnsona: liberalny faszyzm i kult państwa	281
7. Liberalny rasizm: eugeniczny duch w faszystowskiej maszynie	341
8. Liberalna ekonomia faszystowska	401
9. Nowa wspaniała wioska: Hillary Clinton i sens liberalnego faszyzmu	447
10. New Age: teraz wszyscy jesteśmy faszystami	501
Posłowie: Kuszący konserwatyzm	547
Posłowie do wydania z 2009 roku: Barack Obama i stara znana zmiana	569
Podziękowania	593
Dodatek: Program partii nazistowskiej	596
Przypisy	601

Od Wydawcy

Wydawca świadom jest różnic definicyjnych pomiędzy amerykańskim a europejskim rozumieniem słowa „liberalny”. Pierwotnie słowo to oznaczało tradycję myśli społecznej i politycznej, której głównym założeniem jest ograniczenie władzy państwa po to, aby utrzymać szeroko zakrojoną wolność jednostki, funkcjonowanie wolnego rynku, a także rządu prawa. W Europie termin ten zachował generalnie swój pierwotny sens. Natomiast w Stanach Zjednoczonych pojęcie „liberał” określa osoby popierające szeroki zakres interwencji państwa poprzez przede wszystkim rozbudowane programy socjalne i aktywności regulacyjne ograniczające wolność jednostki. Termin ten w Stanach Zjednoczonych oznacza poglądy, które w Europie określamy mianem lewicowych, socjalistycznych czy socjaldemokratycznych.

Jonah Goldberg, używając słowa „liberalny” w książce i w oryginalnym tytule, posługuje się utrwalonym na kontynencie amerykańskim znaczeniem tego terminu. Wydawnictwo, w porozumieniu z autorem i za radą autora Wstępu do polskiego wydania, profesora Leszka Balcerowicza, podjęło decyzję o zmianie tytułu, który w naszej opinii lepiej oddaje główne przesłanie książki. Czytelnik znajdzie obszerne wyjaśnienie kwestii terminologicznych zarówno we Wprowadzeniu Jonaha Goldberga, jak i Wstępie profesora Leszka Balcerowicza.

Leszek Balcerowicz

Słowo wstępne: Goldberg odkłamuje historię i język

Propaganda nie musi być prawdziwa, aby zatriumfować w umysłach ludzi. Wystarczy, gdy jest silna i uporczywa oraz umiejętnie gra na emocjach. Taka jest lekcja z krajów totalitarnych, gdzie — z definicji — stosująca przymus władza publiczna ma monopol na wszystko, w tym na środki masowego przekazu. Fałszywa propaganda może jednak również odnosić sukcesy w państwach demokratycznych, w których systematycznie wybiera się władze i istnieją rozległe indywidualne swobody. To pokazuje Jonah Goldberg w wybitnej książce *Lewicowy faszyzm*, w której zarazem odkłamuje propagandowe hasła, fałszerstwa, manipulacje i zwykłe nieporozumienia.

Wiele osób kojarzy zapewne słowo „faszyzm” z nazizmem i uważa, że faszyzm to skrajna prawica, czyli coś, co leży na krańcu przeciwnym do „lewicy”. To pierwsze skojarzenie jest zrozumiałe: okropności hitlerowskiego nazizmu wytworzyły w umysłach wielu ludzi swoisty znak równości między nazizmem a faszyzmem i spowodowały, że słowo „faszyzm” wywołuje efekt emocjonalnego odrzucenia. Goldberg nie broni faszyzmu, przeciwnie, jest on — podobnie jak autor niniejszego wstępu — bardzo wobec niego krytyczny. Pokazuje on jednak, że faszyzm Mussoliniego różnił się zasadniczo od nazizmu Hitlera. Tak np. włoski faszyzm nie był antysemityczny, a Żydzi